REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe sése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe sése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe sése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 62. Brașov, Vinerĭ 17 (30) Martie. 1900.

Evreii și naționalitățile.

E vorba de Evreii din monarchia nóstră și de atitudinea lor în cestiunea naționalităților. Tótă lumea în partea de dincóce și de dincolo a acestei monarchii e în clar despre aceea, că Evreii pretutindenĭ sunt în tabĕra contrarilor egalei îndreptățirĭ naționale, că sprijinesc și ajută pe cei ce asupresc naționalitățile, că uneltesc necontenit în contra nisuințelor de împăciuire și că ei sunt cei ce intrigéză mai mult în politică nutrind discordia și ațîțând ura dintre popórele împĕrăției.

Nimic mai firesc, decât că în asemenĭ împrejurărĭ antisemitismul cresce și se lățesce din di în di mai mult în tóte țĕrile și la tóte popórele monarchiei, chiar și la acelea, carĭ astădĭ se folosesc de Evrei pentru scopurile lor politice.

In Austria antisemitismul a luat proporțiunĭ fórte marĭ și el domină deja demult situațiunea în capitala imperiului. In Ungaria, influința evreéscă fiind mult mai mare și tare, antisemitismul se află încă într'o stare latentă, dér pentru aceea nu este mai puțin intensiv, ca dincolo de Laita.

O fóiă slavă din Austria vorbind despre „Slavĭ și Evrei“ constată, că Evreii sunt aceia, carĭ în Boemia, Moravia și în celelalte țĕrĭ alpine promovéză nisuințele de centralisare germanisătóre; în Galiția se fac uneltele polonisării Rutenilor; în litoral sprijinesc tendințele suprematiste ale Italienilor față cu Slovenii, ér în Ungaria, Transilvania și Croația sunt cei mai aprigĭ promovătorĭ ai maghiarisării și asuprirIn popórelor nemaghiare.

Este o apariițiune neașteptată că în Viena s'a găsit o mână de Evrei, carĭ au avut curagiul sĕ recunóscă îndreptățirea imputărilor, ce se fac Evreilor din monarchiă pentru atitudinea lor în cestiunea naționalităților. Aceștĭ Evrei s'au înspăimântat de urmările unei astfel de atitudinĭ, care a adus cu sine ca diferitele națiunĭ și partide, orĭ cât de desbinate ar fi ele prin luptele naționale, sĕ fiă una în lupta contra Evreilor. Pentru a pune stavilă pericolelor, ce amenință evreismul, ei au conceput ideia de a înființa o „reuniune poporală jidovéscă“ în Viena cu ținta, de a organisa pe Evreii Austriei pe basă democratică, după cum sunt organisate celelalte partide poporale în Austria. Reuniunea șĭ-a înființat și un diar sĕptĕmânal, care a și început propaganda pentru înființarea unei fracțiunĭ poporale evreiescĭ cu programul egalei îndreptățirĭ naționale, sociale și confesionale.

Până acum, dice amintita fóiă, noi Evreii am purtat politică evreéscă assimilantă. In Austria Evreii au mers cu Germanii centraliștĭ, acésta însĕ n'a împiedecat, ca ei sĕ fiă aḍi urgisițĭ de Germanĭ mai mult séu mai puțin după grupărĭ și partide, fiind privițĭ ca o rassă inferióră păgubitóre germanismului; în Galiția Evreii s'au făcut stêlpii supramației șleahtei polone, ceea ce însĕ nu numai, că a dat nascere antimentimismului la Rutenii asuprițĭ cu ajutorul Evreilor, ci acesta a prins rădĕcină și în șleahta polonă. Și de vom privi dincolo de Laita, în țéra făgăduinței liberalismului maghiar, în „liberă Ungariă“ vom afla, că naționalitățile asuprite ale Germanilor, Slavilor și Românilor vĕd în Evrei dușmanĭ mult mai înverșunațĭ decât în Maghiarĭ, ér cât pentru aceștia, ei se vor folosi de alianța cu aceștĭ Evrei numai pe câtă vreme vor avé lipsă de ei pentru promovarea scopurilor lor. Ĕtă unde au adus lucrurile politica de naționali tate a Evreilor, care păgubesce imperiul, popórele sale, dér mai mult pe Evrei înșișĭ...

Astfel vorbesc cei ce au conceput ideia cutezată a străforma evreismul cosmopolit într'o organisațiune națională jidovéscă. Nimic n'ar fi salutat cu mai mare mulțumire din partea naționalităților, decât un astfel de pas al Evreilor; mai ales, décă, cum cer cei dela reuniunea poporală evreéscă din Viena, Evreii ar lua o posiție neutrală față cu luptele naționale dintre Germanĭ și Cehĭ, Polonĭ și Rutenĭ, Maghiarĭ și nemaghiarĭ etc.

Idealul și nisuința acésta, nutrite de o mână de Evrei din Viena, are însĕ mai puține șanse de a-se realisa, decât idealul de pace, ce-l nutresce contele Apponyi dimpreună cu întréga asociațiune a gazetarilor jidano-maghiarĭ. Forța evreismului speculant se manifestă tocmai în politica lui assimilantă, care 'i face cu putință sĕ pescuéscă vecînic în turbure. Nu-i dér speranță de 'ndreptare.

Dela Academia Română.

Publicăm aḍi din cuvênt în cuvênt discursul, ce l'a pronunțat Majestatea Sa *Regele Carol*, în ședința solemnă de Lunĭ a Academiei Române, după-ce a fost salutat de președintele Academiei ca înaltul protector al acestei instituțiunĭ pentru cultura națiunei române prin progresele sciinței și înainte de tóte al istoriei patriei și al desvoltării limbei, ce a format întotdéuna constanta preocupațiune a Majestății Sale. Ĕtă cuvintele, prin carĭ a rĕspuns Suveranul:

„Am o deosebită plăcere de a saluta „în fiă-care an Academia, întrunită în se„siunea sa ordinară, și de a putea lua parte „la lucrările ei.

„Mai înainte de tóte doresc a reînoi „prin viu graiŭ mulțumirea nóstră pentru „căldurósa adresă de simpatiă și de bucu„riă, ce ni-ațĭ trimis'o cu prilegiul însănĕ„toșirei iubitului meu strănepot, în care „țéra vede speranța sa pentru viitor. A„céstă atențiune din partea domniei-vóstre „'mĭ-a dovedit din nou, cât de strînse sunt „legăturile, ce unesc acest înalt institut de „cultură cu casa mea.

„Necurmatul interes, care mĕ însufle„țesce pentru Academiă, m'a îndemnat sĕ „urmez tot mai de aprópe lucrările sale, „mai ales acele, carĭ au de scop a lămuri „epocele depărtate ale istoriei nóstre na„ționale prin cercetarea autorilor vechĭ și „a bogatelor isvóre, ce ne dau adevĕrata „icónă a vremurilor trecute și ne arată da„tinele și moravurile poporului român din „veac în veac.

„O judecată sigură asupra condițiu„nilor de traiŭ și de desvoltare ale unui „popor neputêndu-se dobêndi fără o adên„cită cunoscință a întregei sale istorii, pri„vesc ca o datoriă de a studia cu de-amĕ„runtul și trecutul némului românesc — „care se cobóră din o așa mândră obârșiă „— spre a putea înțelege mai bine firea „lui și însușirile proprii, care l'au îmboldit „pas cu pas, prin greutățĭ și lupte secu„lare, spre a-l aduce acolo, unde se află „astădĭ.

„Multe documente s'au publicat deja „privitóre la istoria țĕrei. In fruntea aces„tor publicațiunĭ se află bogata colecțiune „a lui Hurmuzachi, acest tesaur de infor„mațiunĭ sigure și de date certe. Cred însĕ, „că fiă-care document nou, chiar de un in„teres mai puțin obștesc, va fi bine primit „de Academiă, mai ales când autenticita„tea lui va fi pusă afară de orĭ-ce îndo„ială. Acésta mĕ îndémnă a aduce astădĭ „un manuscript inedit, din timpul domniei „lui Alesandru Ipsilanti în Moldova, scris „de abatele comite d'Hauterive.

„Am primit acéstă carte dela un ur„maș al acestei vechĭ familii din Francia, „astădĭ ofițer în armata țĕrei sale. Dênsul „îmĭ scrie, că strămoșul sĕu, autorul docu„mentului, care a făcut parte din ordinea „Oratorianilor“ până la isbucnirea revolu„ției francese, fusese numit secretar al hos„podarului Moldovei la 1785, de către co„mitele de Choiseul-Gouffier, ambasadorul „Franciei la Constantinopole. In lipsa unui „agent séu consul în principatul Moldovei, „Ludovic XVI găsise cu cale a numi pe „comitele d'Hauterive în acéstă calitate, cu „consimțĕmêntul Porței, spre a menține „politica hospodarului în sentimente de „bună prietiniă cu regatul sĕu. Astfel, în „timp de 2 anĭ, comitele d'Hauterive ține „corespondența politică a lui Ipsilanti, stu„diéză starea socială și administrația Mol„dovei, și apoi, înainte de a părăsi postul „sĕu, scrie, pentru hospodar, cartea întitu-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Influența culturei grecescĭ
în Muntenia și Moldova.

— Fine. —

Românii, învĕțând la școla grecéscă, adoptând moda curții, care era și ea grecéscă, stând în strînse legăturĭ de prietiniă și căsĕtorii, au adoptat pe lângă obiceiurile și portul lor, felonia și îngâmfarea grecéscă și ajunseseră a-le fi rușine cu numele de român. „Român e țĕranul, dér eu sunt boer moldovan“, declamau cu mândriă elevii lui Cuculi și Kiriac dela Academia din Iașĭ.

„Influența modifică, dér nu distruge“.

In casul nostru influența grecéscă e atât de puternică asupra claselor înalte românescĭ, încât așĭ puté dice, că a fost o adevĕrată contopire a elementului grecesc cu cel românesc. Boerii românĭ vorbeau grecesce, se purtau și simțiau grecesce, așa că fiind Grecĭ prin simțĕminte, ajunseseră filo-românĭ; erau legațĭ prin aceleașĭ drepturĭ și privilegii, la care țineau cu încăpățînare și pentru păstrarea cărora Enăchiță Văcărescu, când era vorba de feloniă, scria:

Aib'o cine o vrea s'o aibă
Cu boerii trébă n'aibă.

Limba românéscă era uitată, părăsită, lăsată pe séma demodaților ruginițĭ, carĭ nu-șĭ uitaseră încă măréța lor origine. Erau ce e drept și spirite distinse, patrioțĭ luminațĭ, dér aceștia erau în minoritate, și cine îi asculta? Acelașĭ Enachiță Văcărescu, când era vorba de înjosirea patriei sale și privia la Aquila românéscă pe care fanarioții o transformaseră în corb, suspina:

Ah! de am puté ne dobândi
Și câte avem perdute,
Atuncĭ ce duhurĭ n'ar gândi,
Ce gurĭ ar mai fi mute?
Atuncĭ și acest corb serman,
Er aquilă s'ar face;
Și orĭ-ce Român ar fi *Roman*
Mare în rĕsboiŭ și 'n pace.

Școla grecéscă înădușă limba românéscă, dér nu o nimicesce, căcĭ ea continuă a fi mai departe limba cancelarielor domnescĭ, a clerului inferior și a poporului, care a vorbit'o întot-déuna.

Déc[ă] influența francesă asupra spiritului public românesc pătrunsese mai târdiŭ în mod superficial asupra tuturor straturilor sociale românescĭ, apoi cultura grécă n'a avut influență, decât asupra clerului superior și boerilor. Dér cu cât acéstă influență a fost mai mărginită, cu atâta a fost mai profundă și mai puternică

Influența culturei grecescĭ în biserică a fost covîrșitóre. Clerul superior s'a grecisat și ca consecința fatală prin mitropolii, episcopii, prin bisericile marĭ și mănăstirile închinate s'au citit, cântat și predicat în grecesce și rare-orĭ și în românesce; legile bisericescĭ au fost consultate după autorii cei mai reputațĭ, probă numĕrósele și voluminósele sintagme și nomocanóne, de care s'au servit atât profesorii în Academii, cât și prin dicasterii.

Rangurile bisericescĭ, cum și numele însemnătóre, sunt imitate după cele ale marei Bisericĭ din Constantinopole. Tipicul bisericesc, după care se face astădĭ serviciul divin în Muntenia, e întocmai cu cel patriarhal, diferă însĕ în acéstă privință tipicul bisericei moldovene — din causă, că n'a fost așa de mult cotropită de grecĭ — care e cel mănăstiresc. Incât privesce despre moravurĭ, școla grécă a fost detestabilă; ele se resimt și aḍi în biserica nóstră, deși într'un mod mai ascuns.

Influența culturei grecescĭ a împedecat desvoltarea limbei nóstre strămoșescĭ, dér elevii românĭ ascultând patrioticele lecțiunĭ ale profesorilor grecĭ, au început a-șĭ cunósce și ei mai bine țéra lor.

Prin necontenitele căsĕtorii, ce au avut loc între familiele românescĭ și cele grecescĭ, a întrat în massa a tot mistuitóre românéscă mult sânge grecesc, a distrus în parte caracterul românesc, s'a fasonat cugetarea, s'a schimbat sensibilitatea și acestea se pot vedé și astădĭ în tóte manifestațiunile spiritului românesc, în elementele lui superióre, în politică ca și în legislațiă, în concepțiunea administrativă, ca și în viața socială, în școlă ca și în biserică.

„Iată „Mémoire sur l'état ancien et actuel de la Moldavie", pe care am plăcere a vi-l aduce în original.

„Actualul comite d'Hauterive adaugă, în scrisórea ce 'mi-a adresat'o, că numele strămoşului sĕu, deşi încă descifrabil, este aprópe şters de pe acest manuscript, rĕmas până astădĭ inedit şi de pe care nu esistă copiă.

„Pomenirea numelui comitelui d'Hauterive o găsim în volumul VII al documentelor lui Hurmuzachi, într'o scrisóre a internunţiului baron de Herbert, din 12 Februarie 1785, prin care representantul Austriei pe lângă Pórtă recomandă lui Raicevich, consulul sĕu la Iaşĭ, pe comitele d'Hauterive, care se duce acolo, ca secretar al noului hospodar al Moldovei. O probă convingĕtóre de autenticitatea acestui memoriu este faptul, că de La Roquette, în traducţiunea sa în limba francesă, dela 1824, a operei bine cunoscute a lui Wilkinson asupra Moldovei şi Valahiei, reproduce textual, în appendice, un capitol întreg din manuscriptul comitelui d'Hauterive, arătând în precuvêntarea sa, că acest capitol i-a fost comunicat de autor, membru al institutului Franciei, care atuncĭ ocupa la Paris un post însemnat la departamentul afacerilor strĕine. De La Roquette ne representă pe comitele d'Hauterive ca un om învĕţat, bun observator; regretă, că nu a putut publica întregul memoriu, şi speră, că autorul nu va întârdia a-l da la lumină. Insĕ acest manuscript, de a cărui însemnătate vĕ veţĭ convinge, a rĕmas până astădĭ necunoscut.

„Cartea începe cu consideraţiunĭ generale şi cu câte-va indicaţiunĭ cu privire la obârşia poporului Moldovei şi la legăturile sale cu Pórta otomană.

„In capitolul II, comitele d'Hauterive arată bunele însuşirĭ ale ţĕranului, cu tótă greutatea stărei sale sociale, şi cu o pĕtrundere vrednică de mirare, el propune mai multe mĕsurĭ menite a uşura traiul sĕu. Asemenea recomandă lui Ipsilanti desrobirea ţiganilor.

„Consideraţiunile asupra agriculturei, comerciului şi industriei din capitolul III sunt şi mai surprindĕtóre, când ne gândim, că au fost scrise într'o epocă, când sciinţa economică era încă în faşă, sĕu chiar necunoscută. Unele din mĕsurile, ce le propune comitele d'Hauterive, presentă chiar un interes actual.

„Capitolul IV vorbesce în terminĭ măgulitorĭ despre clerul, care prin activitatea şi cuvioşia sa dă pilde bune ţĕranilor. In privinţa egumenilor mănăstirilor închinate, carĭ înstrĕinéză cu învoirea legilor bogăţii, ce ar trebui sĕ rĕmână la isvorul lor, comitele d'Hauterive se rostesce însĕ fórte aspru, deóre-ce, dice el, aceştĭ strĕinĭ nu desdaunéză ţéra de pagubele însemnate, ce le pricinuesc, nicĭ prin o muncă folositóre, nicĭ prin pilda virtuţei.

„El îndrăsnesce până a propune hospodarului înlocuirea lor prin egumenĭ moldovenĭ.

„Cele din urmă două capitole, V şi VI, conţin sfaturĭ înţelepte către principele şi către boerĭ, în carĭ se contopesc observaţiunile sale pĕtrundĕtóre şi însufleţite de o dragoste vĕdită pentru ţéra şi poporul Moldovei.

„Memoriul lui d'Hauterive are însĕ un supliment în două capitole, unul despre situaţiunea politică a Moldovei faţă cu ţĕrile vecine, ér celalalt — tocmai acel reprodus de La Roquette, în traducţiunea sa a operei lui Wilkinson — privitor la obiceiurile şi datinele poporului.

„Acest însemnat memoriu, scris în fermecătórea limbă din secolul lui Voltaire de un diplomat iscusit la minte şi cald la suflet, póte fi privit ca un document istoric de valóre pentru epoca, pe care o descrie. A fost dér pentru mine o îndoită plăcere de a-l primi şi apoi de a-l oferi Academiei.

„Mulţumind pentru căldurósele urărĭ, cu carĭ astădĭ, ca în tot-déuna, sunt primit de către membrii Academiei, doresc, ca lucrurile, ce se încep acum, sĕ ne înveţe a iubi şi a slăvi tot mai mult scumpa nóstră Românie.

„Dau cuvêntul P. S. Sale episcopului Popea, în care salut cu bucurie un nou membru al acestui înalt institut de cultură naţională".

Conferenţa interparlamentară se va ţiné anul acesta, după cum se scie, în *Paris*. Ungurii fac marĭ pregătirĭ, şi din cele ce am vĕdut erĭ, contele Apponyi va propune conferenţei un proiect referitor la înfiinţarea uniunei pressei pentru pacea şi arbitragiul internaţional. (*Union de la Presse pour le paix et l'arbitrage international*). Grupul parlamentar maghiar a ţinut alaltăerĭ în Pesta o şedinţă, în care preşedintele lui, contele Albert *Apponyi*, a făcut cunoscut constituirea grupului maghiar al uniunei pressei, iniţiate de el, apoi a făcut cunoscute scopurile uniunei şi un proiect de statute provisor. Afară de acésta contele Apponyi a atras atenţiunea membrilor la împrejurarea, că în conferenţa interparlamentară din Paris *delegaţii românĭ* „vor încerca cu mare putere sĕ pună la ordinea dilei *cestiunea română ardelenéscă*". Drept aceea pune în vederea delegaţilor maghiarĭ o *luptă înverşunată* în contra încercării Românilor. Asupra modalităţilor acestei lupte s'a discutat amĕnunţit, dér din foile maghiare, ce le primim, nu putem vedé, care anume vor fi armele lui Apponyi et Comp. La tótă întêmplarea este caracteristic, că pe când Ungurii umblă cu ideia uniunei pressei *pentru pace*, vrênd pe calea acésta sĕ-şĭ câştige simpatiile popórelor, pe de altă parte ei de pe acum se pregătesc *de rĕsboiŭ*.

Din Congregaţia comitatului Sibiiu.

Sibiiu, 28 Martie.

In adunarea estra-ordinară comitatensă de astădĭ avea sĕ urmeze la punctul prim rĕspunsul d-lui viceşpan la cunoscuta interpelaţiă a d-lui Dr. *Comşa* şi soţĭ, făcută în şedinţa dela 28 Septemvre anul trecut în *cestiunea Iancu*.

La adunare au fost de faţă vre-o 20 dintre membrli românĭ. Interpelatorul d-l Dr. Nicolae Comşa fiind tocmai acuma împiedecat de-a lua parte la adunarea comitatensă, din causă că-şĭ face stagiul de miliţiă, a comunicat într'o scrisóre adresată d-lui viceşpan, că la cas, când rĕspunsul acestuia va fi negativ sĕu evasiv, ér majoritatea l'ar lua la cunoscinţă, îşĭ reservă dreptul de apelaţiă.

Intr'aceea d-l Dr. *Amos Frâncu*, ca sĕ delăture inconvenientul absenţei silite a interpelatorului, căruia singur îi reservă regulamentul dreptul de a-şĭ marca punctul de vedere în rĕspunsul sĕu, şi avênd în vedere de-oparte importanţa cestiunei, ér de altă parte faptul, că representanţii românĭ ai comitatului s'au solidarisat cu interpelatorul, a declarat, că se asociéză întru tóte la interpelaţia d-lui Comşa şi o presentă şi ca interpelaţiă independentă a sa, cerênd sĕ i-se dea rĕspuns şi d-sale, substratul fiind absolutamente identic.

După acéstă declarare, d-l *viceşpan* dă următorul rĕspuns la interpelaţia d-lui Dr. Comşa, reînoită şi de d-l Dr. Frâncu:

1) Nicĭ nu ţin de-a mea datoriă, nicĭ n'am informaţiunea necesară pentru a adresa o representaţiune Esc. Sale d-lui ministru de interne, sĕu pentru a presenta On. representanţe comitatense un proiect de adresă asupra activităţii politice a unui bărbat, desfăşurate înainte cu 50 de anĭ şi nu pe teritoriul acestui comitat.

2) Celelalte părţĭ ale interpelaţiunei se refer la o pertractare înaintea tribunalului penal reg. din Alba-Iulia. Viceşpanul comitatului Sibiiu, chiar când i-ar sta la disposiţiă date autentice asupra momentelor diferite ale acelei pertractărĭ, nu e în posiţiune de-a influinţa justiţia, fiă în orĭce chip. Ar fi fost tréba celor, pe carĭ îi privesce, întru cât din incidentul acelei pertractărĭ cred a avé vre-o plângere în contra tribunalului de Alba-Iulia, a procurorului şi a sub-procurorului, de a-se folosi de remediul legal apelând la autorităţile superióre judecătoresci.

3) N'am de cuget prin urmare, de-a interveni în acéstă afacere la înaltul guvern, séu de-a presenta On. representanţe comitatense un proiect de representaţiune.

D-l Dr. *Amos Frâncu* cere înainte de tóte, ca pe basa principiului de egală îndreptăţire sĕ se dea acest rĕspuns şi în limba română şi germană.

Satisfăcênd acestei cererĭ, d-l viceşpan redă rĕspunsul atât românesce, cât şi nemţesce.

Luând din nou cuvêntul d-l Dr. A. *Frâncu* declară următórele:

Refusul dat de d-l viceşpan în afacerea Avram Iancu, ce atât pasionéză opinia publică românéscă de pretutindenea, ne-a umplut de-o legitimă şi profundă nemulţămire, fiind-că dovedesce o absolută lipsă de sensibilitate faţă de o cestiune, ce atinge atât de grav onórea naţională a poporului român. Cum însĕ, d-lor, onórea naţională nu se discută în frase, ci se afirmă şi se va afirma în fapte când momentul istoric sosesce, mĕ mărginesc a declara, că modul de apreţiare evasiv, rece şi nesimţitor al revendicaţiilor strict legale şi constituţionale formulate în interpelaţiune, debitat prin întâiul funcţionar ales într'un comitat cu populaţiă în majoritate română, jicnesce adênc pe representanţii românĭ ai acestui comitat.

Tocmai pentru acésta ne vedem siliţĭ la declaraţia, că ***nu luăm la cunoscinţă*** rĕspunsul dat.

Tot-odată ne reservăm dreptul, ca noi înşi-ne sĕ-i propunem on. congregaţii, ca sĕ reclame la forurile superióre a cere mĕsurĭ, pe carĭ d-l viceşpan le refusă, vĕ rugăm pe toţĭ, Domnilor, ca în vederea dreptăţii şi sfinţeniei acestei marĭ cause de libertate şi justiţiă, ce ne agită, sĕ nu admiteţĭ şi sĕ nu acceptaţĭ vederile d-lui viceşpan, fiind-că nu e bine sĕ se închidă tóte ventilele prin carĭ se manifestă puterea espansivă a sentimentelor de drept şi de onóre a unui popor.

La declaraţia d-lui Frâncu, *fişpanul-preşedinte* dice, că rĕspunsul viceşpanului, conform regulamentului, nu este supus votului congregaţiunei şi numai interpelatorul are drept de a-şĭ marca posiţiunea. Declară decĭ incidentul de încheiat.

In ce privesce propunerea d-lui Zevedeiu *Murĕşian* privitor la agitaţiunile antidinastice şi contra naţionalităţilor ale pressei unguresci, d-l *viceşpan* declară, că fiind absent d-l Z. Murĕşian, va da rĕspunsul în proxima adunare.

Se trece apoi la ordinea dilei.

*

Din cele desbătute mai în urmă relevez propunerea, ce a făcut'o d-l asesor N. *Ivan* şi care a fost spriginită cu argumente tarĭ de d-nii adv. Ioan *A. de Preda* şi preotul *Florian* din Racoviţa, ca congregaţia sĕ respingă noul statut despre „împărţirea mai proporţională a sarcinelor împreunate cu încuartirarea miliţiei şi cu presentarea speselor de cărăuşiă" prin care se impunea tuturor comunelor comitatului Sibiiu sĕ contribue şi ele c'un arunc de 10% la spesele de clădire a casarmelor, ce s'au ridicat şi se vor mai ridica în viitor în Sibiiu.

La votare s'a primit cu mare majoritate propunerea d-lui Ivan, pentru care au votat nu numai toţĭ membrii românĭ, ci şi toţĭ membrii saşĭ din jurul Sibiiului. Astfel s'a respins noul arunc, pe care oraşul Sibiiu în folosul propriu a voit sĕ-l pună în spinarea comunelor din comitat.

SCIRILE DILEI.

— 16 (29) Martie.

Inmormêntarea lui Nicolae Dumba s'a sĕvîrşit în Viena alaltăerĭ la amédĭ cu desfăşurare de mare pompă, luând parte în numĕr mare poporaţiunea Vienei din tóte classele societăţii. Au asistat afară de somităţile Vienei, civile şi militare, între carĭ mareşalul Curţii, miniştrii, guvernatorul Austriei de jos, şeful statului major general, mulţime de deputaţĭ, membri ai camerei seniorilor, preşedintele Academiei de sciinţe, representanţii artei — şi representanţii diplomaticĭ ai României, Serbiei, Greciei şi Bulgariei, precum şi întréga coloniă română din Viena, în frunte cu membrii societăţii academice „România Jună". Cadavrul a fost espus în biserica gr. or. din „Fleischmarkt". De aici impunĕtorul cortegiu a pornit prin oraş. Pretutindenea, pe unde a trecut, fălfăiau de pe case steagurĭ negre de doliu. Dinaintea clădirilor asociaţiunei artiştilor şi a reuniunei de musică cortegiul s'a oprit şi sculptorul, profesor Weyr, şi baron de Bezecny au ţinut discursurĭ funebre în memoria rĕposatului. De aci conductul funebru s'a îndreptat spre cimiterul central.

Testamentul lui Ioan Nichita. D-l Andreiu Cosma, advocat şi director de bancă în Şimleu, prin hârtia sa dela 13 Ian. n. c. a raportat comitetului central al Asociaţiunei, că regretatul *Dr. Ioan Nichita*, fost advocat şi membru pe viaţă al Asociaţiunei, decedat în 1 Ianuarie a. c., a numit prin testamentul sĕu erede universal Asociaţiunea, ér esecutorĭ testamentarĭ pe d-l vicar al Sĕlagiului A. Barbolovіciŭ şi pe d-l A. Cosma. D-sa a representat interesele Asociaţiunei la inventarea realităţilor şi crede, că Asociaţiunii i-se vor veni *vre-o 20,000 coróne pentru scopurĭ culturale-scolastice.*

A doua emisiune de acţii a „Oravicianei". Institutul de credit şi economii „Oraviciana", societate pe acţii în Oraviţa, publică prospect pentru a doua emisiune de acţii, prin care voesce sĕ-şĭ sporéscă capitalul dela 200.000 la 400.000 coróne prin emiterea a 2000 de acţii nouĕ nominative de câte 100 coróne. Nouele acţiunĭ se emit cu un agio de 32 cor., adecă cu preţul de 132 cor. Acest agio după subtragerea speselor, va întra la fondul de reservă. Din preţul acţiilor sunt a-se plăti la cassa institutului 42 coróne cel mult până în 27 Oct. 1900; 45 cor. până la 27 Oct. 1901; 45 cor. până la 27 Oct. 1902. Ratele plătite în valórea acţiilor se vor fructifica până la 31 Dec. 1902 ca depunerĭ, ér cele neplătite se vor plăti 6% interese

---

Cât privesce cestiunea, décă celelalte clase ale societăţii românescĭ au primit acéstă influenţă, putem spune cu siguranţă, că poporul de jos şi clerul inferior au rĕmas strĕinĭ de dênsa, deşi întêlnim pe icĭ-colea câte-va slabe manifestaţiunĭ pe la preoţii şi cântăreţii dela oraşe, unde începuse sĕ tipăréscă catavasiere séu osmoglasnice de cântărĭ grecescĭ, amestecate cu cele românescĭ, cum şi câte-va încercărĭ poetice mai mult luătóre în rîs ca ...

Polla cala îmĭ pare bine că tu eştĭ pomăzuit
Cilen séu loghiatatos, ca s'ajungĭ ai nemerit.

Er întru-cât privesce pe clerul şi poporul de jos, au rĕmas cu desĕvîrşire streinĭ de dênsa, deórece sistemul politic şi administrativ fanariot fiind căptuşit cu cel turcesc, li-au fost întotdéuna odios. De aceea şi titlul studiului de faţă va fi „Influenţa Culturei grecescĭ în Muntenia şi Moldova cu privire la biserică, şcólă şi societate".

Cuvintele „Biserică, şcóle şi societate" vor fi luate totdéuna în elementele lor superióre.

N'am amintit de loc despre comerciul profesat de Grecĭ în ţĕrile Române, nicĭ de luxul şi imoralitatea societăţii înalte românescĭ, — ca o consecinţă a moravurilor fanariote — care nu sunt de loc măgulitóre pentru dênsa, ci mĕ voiŭ ocupa numai de următórele cestiunĭ:

Cap. I. Primele începuturĭ de influenţa culturală grecéscă, până la grecisarea bis. rom. în elementele ei superióre.

Cap. II. Apelul Ortodoxiei la Românĭ şi grecisarea bisericei.

Cap. III. Grecisarea societăţii înalte românescĭ.

Cap. IV. Cultura grécă în imperiul otoman şi înfiinţarea Academielor din Iaşĭ şi Bucurescĭ.

Cap. V. Academiile din Iaşĭ şi Bucurescĭ.

Cap. VI. Revoluţia dela 1821.

Cap. VII. Moravurile grecescĭ în principatele Române.

Cap. VIII. Sfîrşitul influenţei grecescĭ în România.

Gheorghe M. Ionescu.

de întârdiere. Terminul de subscripţiune se fixéză până la 28 August 1900. — Observăm, că „Oraviciana" s'a fundat numai în 1892 şi a ajuns până la finea anului trecut să aibă fondurĭ de reservă: 68.000 cor., ér depunerile au trecut peste un milion coróne.

Audiţiune de musică vechiă religiósă. Duminecă s'a ţinut la institutul teologic din Bucurescĭ, Calea Rahovei, o audiţiune de musică vechiă religiósă. Maestrul Chiriac, dela capela română din Paris, a arangiat pentru acéstă audiţiune o simfonia de melodii vechĭ ale bisericei nóstre. Audiţiunea a avut un deplin succes. Corul, alcătuit de elevii seminariştĭ şi condus de d-l Chiriac, a fost escelent. Au asistat la acéstă audiţiune amêndoi Metropoliţii, ministru cultelor etc.

Mórtea unui fost ministru austriac. Marţĭ a rĕposat în Viena Baron Florian *Ziemjalkowsky*, ministru austriac în pensiune. Rĕposatul, care ajunse vêrsta de 84 anĭ, a fost una dintre figurile cele mai bine cunoscute în viaţa publică politică din Austria; el era unicul ministru, care timp de 15 anĭ a făcut parte din guvern. La 1888 l'a trântit Dunajewsky. Rĕposatul a fost fiul unui biet bucătar şi se bucura de deosebita încredere a corónei.

Deschiderea esposiţiei din Paris. In palatul Elysée din Paris s'a ţinut alaltăerĭ un consiliu de miniştri, care a decis, ca esposiţia universală sĕ fiă deschisă în diua de *14 Aprilie*. — O scire telegrafică din Londra anunţă, că principele de *Wales* nu va merge la deschiderea esposiţiei.

Artileria elveţiană. Consiliul naţional din Berna a votat 300,000 de francĭ consiliului federal pentru continuarea echipării artileriei.

Aniversarea lui Herbert Spencer. Din Londra se anunţă, că la 27 Aprilie a. c. renumitul filosof *Herbert Spencer* va serba a 80-a aniversară. Spencer se ocupă actualmente cu o revisuire radicală a scrierii sale *„Frist Principies"* (Primele principii). Apariţia acestei lucrărĭ se aşteptă cu multă nerăbdare.

Meeting în favórea Burilor. Din New-York se vestesce, că la Baltimore s'a ţinut dilele trecute un mare meeting în favórea Burilor. Unul din oratorĭ, Morning White, a declarat, că nu se póte vorbi de un sfîrşit iminent al rĕsboiului, căcĭ s'ar puté produce încurênd evenimente, carĭ vor uimi lumea.

Societatea geografică română.

Darea de sémă anuală a d-lui secretar-general **George I. Lahovari** *către adunarea generală*

In şedinţa dela 5 (18) Martie 1900.

(Urmare).

Biuroul Societăţii a publicat, ca şi în anii trecuţĭ, buletinele sale anuale regulat, şi a continuat cu tipărirea Marelui Dicţionar, care a ajuns la fascicula a 11-a, adică aprópe de al III lea volum terminat, a 12-a fasciculă, care încheie acest volum, fiind sub tipar.

N'am putut merge mai iute cu tiparul de óre-ce a trebuit sĕ mĕsurăm cu mare scrupul resursele nóstre bănescĭ, şi de şi avem peste 850 de abonaţĭ particularĭ în ţéră, lucru de altmintrelĭ măgulitor pentru societatea nóstră şi pentru Marele Dicţionar, căcĭ puţine sunt cărţile românescĭ, carĭ sĕ găsescă o aşa de mare desfacere în publicul nostru cult, totuşĭ am avut decepţiunĭ marĭ, constatând indiferenţa autorităţilor administrative şi comunale, căror, mai ales, le este necesară o asemenea oglindă fidelă a ţĕrei. Astădĭ încă, când avem fericirea a avé pe venerabilul şi simpaticul nostru vice-preşedinte, care este sufletul, pot dice, al societăţei geografice, pe d. general Manu ca ministru de interne, sperăm, că d-sa va sci a deştepta apatia şi indiferenţa autorităţilor administrative şi comunale şi în privinţa Dicţionarului, la care muncim de atâ-ea anĭ cu o încordată stăruinţă.

Şi fiind-că este vorba de cărţĭ, şi mai ales de cărţĭ geografice, nu putem trece sub tăcere monumentala operă „Istoria Bucureştilor" datorită penei elegante şi savante a simpaticului nostru coleg d. Gion. Mĕ sfiesc a face prea multe laude, de alt fel bine-meritate, d-lui Gion, de óre-ce pe d-sa l-'am rugat a citi în locu'mĭ acéstă dare de sémă, şi sunt sigur că modestia d-sale ar fi atinsă, dér publicul cult şi diaristica a făcut înaintea mea elogiurile cuvenite autorului, şi sunt aprópe sigur, că şi cea mai înaltă a nóstră instituţiă culturală, *Academia Română*, va rĕsplăti cum se cuvine acéstă operă aprópe unică ca text, ca ilustraţiă, ca tipar, la care are o mare parte şi stabilimentul artistic al d-lui Socec, din a căruĭ teascurĭ a eşit acéstă carte.

Sperăm însĕ, că d. Gion, vĕdênd succesul acestei scrierĭ, va scóte în curênd şi un al doilea volum, care sĕ cuprindă istoria Bucurescilor în secolul al XIX-lea, de óre-ce istoria d-sale se opresce la 1800.

Legătura intimă, ce esistă între geografiă şi meteorologiă, ne dă ocasiunea sĕ constatăm cu plăcere, că institutul Meteorologic, sub direcţiunea colegului nostru D. Hepites, a continuat şi în cursul anului trecut sĕ adune cu folos materiale pentru climatologia ţĕrei nóstre şi a studiat unele cestiunĭ de o mare importanţă pentru dênsa. Vom cita în prima liniă studiul făcut asupra *regimului pluviometric al României*. Harta, ce se găsesce înaintea domniilor-vóstre, esecutată cu multă măestriă de institutul geografic al armatei, după originalul d-lui Hepites, arată repartiţiunea anuală a plóiei. Alte hărţĭ, pe scara de 1/2.000.000, arată acéstă repartiţiune pe fie-care anotimp şi lună, în parte.

Un studiu asupra *climatologiei litóralului român al Mărei-Negre* şi un altul asupra *climei Brăilei*, patria autorului, sunt bine venite pentru fixarea climatică a acestor regiunĭ.

Intr'un *album climatologic al României*, făcut într'adins pentru esposiţiunea din Paris, d. Hepites ne arată elementele climatologice pentru 20 de localităţĭ din ţéră. Avem convingerea, că acéstă importantă lucrare va fi spre folosul profesorilor noştri de geografiă, cărora li-au lipsit până acum aprópe orĭ-ce indicaţiunĭ precise în acéstă privinţă.

Al XIV-lea volum din *analele institutului meteorologic*, ce tocmai acum a vĕdut lumina, conţine între altele o repartiţiune fórte importantă a plóiei în principalele nóstre basinurĭ.

Construcţiunea hărţii magnetice a României atât de folositóre inginerilor topografĭ şi navigaţiunei pe Marea-Négră, începută de d. Hepites în 1898, a înaintat mult în cursul anului trecut. Litoralul Mărei-Negre a fost esplorat între Mangalia, Insula Şerpilor şi Gura Chilia; în Moldova de asemenea s'au determinat elementele magnetismului pămêntesc într'un mare numĕr de puncte.

Biblioteca societăţii s'a înmulţit şi în anul acesta cu puţine cărţĭ cumpărate din restrînsele nóstre fondurĭ budgetare, mai ales cu cele ce ne trimit societăţile geografice streine cu carĭ suntem în relaţiunĭ de schimburĭ reciproce. Biblioteca este acum aranjată sistematic şi catalogată de bibliotecarul societăţei, d. colonel Mihăescu, şi nu aşteptă decât pe binevoitorul cititor, care strălucesce prin o absenţă tenace.

Era sĕ esclam, plin de întristare: *„ca la noi la nimenĭ"* când îmĭ încăpù în mână raportul bibliotecarului societăţii geografice din Anvers, în care citim textul: *Nous avons constaté avec regret que, durant l'année écoulée, les ouvrages de la bibliothèque n'ont été consultés que par le secrétaire général et le soussigné"* (bibliotecarul); atuncĭ 'mĭ am dis: *şi la noi ca la Anvers!*

(Va urma.)

Rĕsboiul din Africa sudică.

Scirile, ce sosesc de pe câmpul de rĕsboiŭ, sunt favorabile Burilor.

Generalul *French*, care a fost trimis de Roberts la Tabanchuba, ca sĕ ţină calea generalului bur *Olivier* în retragerea sa pe ţĕrmul ostic al rîului Oranje, s'a reîntors Dumineca érăşĭ în Bloemfontein, fără a fi putut face vre-o ispravă şi fără a fi dat măcar faţă cu inimicul. Se scie, că Olivier a trecut bine pe Englesul *Gatacre* la Bethulia. După acest succes Olivier cu cei 5000 luptătorĭ ai sĕi, a luat'o spre vest prin Ladybrand către Kroonstadt, ceea-ce constitue un mare succes pentru Burĭ.

Este aprópe neesplicabil, de ce *French*, care a fost trimis spre Ladybrand, ca sĕ desarmeze pe Olivier, nu l'a atacat pe acesta, ba nicĭ armata englesă, care se află la Maserun, n'a păşit în acţiune? Câte-va dile înainte telegramele englese vesteau, că French şi armata dela Maserun comunică prin heliograf şi că Olivier a ajuns între doue focurĭ. Acum lucrul nu se póte esplica altfel, decât: séu că a fost o luptă şi Englesii tăinuesc frecuşul, ce l'au căpĕtat, séu că cavaleria luĭ French a întors inimicului dosul şi s'a retras înainte de ce lucrul ar fi ajuns la încăerare.

*

Intr'aceea lord *Kitchener* este încă tot ocupat cu supunerea rĕsculaţilor în Griqua. El a ocupat dilele trecute Griquatown, apoi Prieska, dér Griquatown a fost reocupat de Burĭ, ér trupele englese din Prieska se află în pericol de a-le fi tăiată comunicaţia cu Kimberley. C'un cuvênt, pacificarea merge fórte anevoie, deşi Kitchener aplică mijlócele cele mai barbare, cum a făcut'o şi în Sudan.

*

Scirile, ce sosesc despre sórtea *Mafekingului* nu sunt de loc aurii. Oraşul este în continuu bombardat şi atacat cu vehemenţă de Burĭ, aşa că sórtea lui e cât se póte de desperată.

*

Burii sunt fórte bine întărițĭ în *Natal*. Luĭ „Daily Mail" i-se vestesce, că Burii s'au întărit bine cu şanţurĭ în pasul Vanreenen, ér pasurile munţilor Draken sunt pădite adĭ de *20,000 de Burĭ* din statul liber Oranje.

*

După tóte acestea se comunică din *Capstadt*, că operaţiunĭ belice nu vor urma în decursul acestei lunĭ. Lord Roberts nu va fi gata cu pregătirile, decât în timp de 8 dile.

*

O telegramă din Bruxella face cunoscut, că o *deputaţiune de fruntaşĭ burĭ* din Oranje, va sosi la începutul sĕptĕmânei viitóre la Neapol, de unde va pleca de-adreptul la *Berlin*, ér de aicĭ peste Anvers se va duce la *New-York*. Misiunea acestei deputaţiunĭ se dice a fi, *să ofere Germaniei şi Statelor-Unite protectoratul asupra celor două republice ale Burilor*, décă aceste puterĭ sunt invoite a scóte republicele de sub suzeranitatea englesă.

Rugare.

Adresez acéstă rugare către toţĭ acei P. T. domnĭ şi Onorate institute, carĭ vor binevoi a contribui cu marinimósele lor darurĭ la repararea radicală a bisericei gr. or. rom. din comuna *Temeş-Secaş*, care încă în anul trecut în urma unei teribile vijelii întru atât s'a ruinat, de s'a surpat turnul, care picând pe acoperemênt, l'a nimicit cu totul ruinând şi un zid al bisericei.

La aceste reparărĭ radicale se recere o sumă considerabilă de peste 3000 coróne, care sumă credincioşii comunei T. Secaş, în urma deplorabilei lor stărĭ materiale, din propriile lor puterĭ nu sunt în stare a o recuira.

Decĭ constrîns prin fatala sórte, subscrisul comitet parochial apeléză la sucursul şi sprijinul marinimos al P. T. domnĭ şi Onoratelor institute, spre a puté realisa acel nobil scop de a repara s. biserică, în care totdéuna se vor înălţa rugăciunĭ ferbinţĭ către Atotputernicul Dumnedeu pentru îndelunga sănătate, fericire şi prosperarea fiă-căruĭ marinimos şi nobil contribuent.

T.-Secaş (Temes-Szekas), 10 Martie 1900.

In numele comitetului parochial:

Demetriu Morariu, preot şi pres. com. par. — *Ilie Adam*, înv. şi not. com. par.

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 28 Martie. Adĭ diminéţa s'a terminat pertractarea în procesul Hallier. Astă séră tribunalul de arbitri şi cu advocaţii sĕ vor duce la Constanţa, unde se va face o descindere locală. După două dile tribunalul se va întórce în capitală pentru a da sentinţa.

Bruxella, 28 Martie. Din Pretoria sosesce scirea, că **generalul Joubert a murit**. El a suferit timp îndelungat de stomac. Se crede, că generalul Botha va lua comanda supremă a oştirilor bure.

Londra, 28 Martie. Se anunţă din Odesa diarului „Standard", că încordarea dintre Rusia şi Turcia a ajuns la gradul suprem. Rusia a mobilisat 25,000 de soldaţĭ şi escadra ei din Marea-Négră stă gata pentru orĭ-ce moment.

Paris, 28 Martie. „Evéniment" scrie, că după deschiderea esposiţiei, preşedintele *Loubet* va merge la Nizza, unde va fi salutat de-o escadră italană.

Petersburg, 28 Martie. In cercurile apropiate de guvern se asigură, că Rusia încă a rĕspuns la învitarea republicelor bure de-a interveni, declarând, că nu póte sĕ satisfacă dorinţei Burilor, carĭ altfel se bucură de simpatiile ei.

Constantinopol, 28 Martie. Marii ambasadorĭ au înaintat Porţii o notă comună protestând contra urcării vămii şi a aplicării tarifelor, înainte de ce şi-ar fi dat şi puterile învoirea.

Londra, 28 Martie. Luĭ „Daily News" i-se telegraféză din Lourenzo-Marqueze prin *Pretoria*, că aicĭ ar fi sosit nu de mult inginerĭ francesĭ, carĭ aranjază ateliere de turnat tunurĭ. S'a fabricat deja un tun mare. Tot materialul drumului ferat Dundee-Oryheid a fost transportat la Pretoria.

Din *Capstadt* se vestesce, că lord *Roberts* va sosi acolo, ca sĕ-şĭ cerceteze soţia. Nu e probabil, ca înainte de Aprilie Englesii sĕ înainteze mai departe. — 4000 de Burĭ oranjenĭ au ocupat drumul dela Kimberley spre Paardeberg.

Generalul *French*, care s'a reîntors în Bloemfontein, anunţă, că comandanţii burĭ Olivier şi Grobelaar sunt pe drum spre Kronstadt cu 6000 de ómenĭ.

Armata lui Roberts e ameninţată încă serios dela spate prin trupe de ale Burilor, carĭ ameninţă liniile de comunicaţiă ale armatelor uşóre englese cu grosul trupelor din Oranje. Pacificarea înaintéză fórte încet.

Literatură.

Partea a VI-a **Din Memoriul** *luĭ Iosif Sterca Şuluţiu* de Cărpeniş", membru fundator şi membru în comitetul „Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român" etc. Sibiiu, Tipografia lui W. Kraft 1899. Prin publicaţiunea acésta — care se estinde pe 295 pagine, tipar condensat, volumul avênd format 8° mare — domnul Iosif Sterca Şuluţiu face un preţios serviciu literaturei nóstre istorice. „Memoriul" partea VI. care cuprinde 16 capitole, este o continuare a „Memoriului" d-sale, din care 5 părţĭ au apărut deja, şi după cum se indică la finea lucrării de faţă, va urma şi partea VII-a. Notăm, că broşura de faţă s'a publicat în 500 esemplare. Cei ce posed biografia lu Iancu, au *neapărată trebuinţă* de acest „Memoriu". Preţul ei este 1 fl. 25 cr. esemplarul, plus 10 cr. porto. Se vinde la librăria W. Krafft în Sibiiu. D-nul Şuluţiu dăruesce 200 fl. din preţul broşurilor pentru „Casa naţională", ér restul pentru alte scopurĭ filantropice. Recomandăm publicului nostru cu totă căldura acéstă valorósă publicaţiune.

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

O carte valorósă, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la şcólele române din Braşov. Cartea este întitulată: *„Caractere morale*, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechi şi moderne". Acéstă carte, atât prin esteriorul sĕu elegant, cât şi prin cuprinsul sĕu bogat, de aprópe 400 pagine, este o adevĕrată podóbă în literatura nóstră. Vom căuta s'o facem mai de-aprópe cunoscută cetitorilor noştri; de-ocamdată ne mărginim a atrage asupra ei atenţiunea tuturor Românilor iubitorî de carte; în ea cetitorul va găsi o comóră nespus de preţiósă de învĕţăturî, de mângâierî, de însufleţirî spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal. — Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureşianu", la librăria N. I. Ciurcu şi la librăria H. Zeidner în Braşov.

*

O carte de legî. „Amicul Poporului" îndreptar în cause administrative şi judecătoresci *pentru poporul român*" de *Titu Vuculescu*, pretor în Pecica maghiară. Cartea e întocmită în înţelesul ţeranilor, aşa că din ea orî-ce plugar, orî-ce măestru, orî-ce om, care scie ceti, póte sĕ înţelégă lămurit, ce-i este după lege ertat sĕ facă şi ce nu; cum are sĕ-şi câştige anumite drepturî, la cine sĕ se îndrepte cu plângerea orî cu rugarea. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Cărţi de rugăciunî şi predicî.

Anghira Mântuirei, cărticea de rugăciunî şi de cântărî pentru mângâerea sufletéscă a drept credinciosilor creştinî, *Ediţiunea IV corectată*. Gherla, Tipografia diecesană 1899, Un esemplar în păreţî tarî coloraţî 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunî şi cântărî, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV.* Gherla, Tip. „Aurora" A. Todoran 1899. Conţine peste 334 pag. Legată în păreţî tarî coloraţî, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunî şi cântărî, întocmită mai ales pentru copiiî mai mărişorî. Gherla, Tip. „Aurora" A. Todoran 1898. Un esemplar legat în păreţî tarî coloraţî costă 22 cr. cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciunî, cererî şi laude întru onórea Preacuratei Feciôre Maria, pentru folosul şi mângâiarea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Preţul unui esemplar legat în păreţî tarî coloraţî 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cuvêntărî bisericescî pe sĕrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular *Ioan Papiu*. Pe lângă predicî, se mai află în text câte-o, instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorî. Conţine vre-o 400 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Aceste predicî sunt favorabil apreţiate şi din partea clerului înalt din România.

Cuvêntărî funebralî şi iertăciunî pentru diferite casurî de mórte, întocmite de *Ioan Papiu*. cunoscutul scriitor bisericesc. Conţin vre-o 400 pag. Preţul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predicî pentru Dumineci de *Iustin Popfiu*, învĕţatul scriitor bisericesc, marele orator şi bunul Român de odinióră. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprinḑênd predicî frumóse pentru tóte Duminecele de peste an. Preţul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Predice pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *Vasiliu Christ*. Conţine predicî dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predicî pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescî din numĕrósele sale scrierî atat de médulóse, instructive şi on ... gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Scrierî economice:

Agrologia séu Agricultura generală de de Dr. *G. Maior*, profesor la şcóla centrală de agricultură din Bucurescî. E cea mai bogată şi tot-odată cea mai temei nică scriere românéscă cu privire la cultura pământului (aratul sĕmĕnatul, gunoiul etc., etc.) Conţin 217 figurî de-ale diferitelor aparate economi (pluguri, grape, tăvălugurî etc.) E o carte fórte mare, de 524 pag. şi costă numai 2 fl. 50. (cu posta recomandat 2 fl. 75 cr.)

Fitotechnia séu Cultura sbecială a plantelor, scrisă tot de D-l *G. Maior*. Acéstă carte se estinde pe 611 pagine format mare şi conţine în text 202 figurî. Cuprinsul e fórte bogat, arĕtând cu de-amĕruntul soiul modul de cultură, bólele şi vindecarea etc. gentru fiă care plantă. precum cereale (tot felul de cucate, ca grâu, sĕcară, orz, ovĕs, orez, meiŭ, cucuruz, hrisc-, etc.); apoi mazere, linte, mazĕriche, rapiţă, mac, şofran, hemeiŭ, in, cânepă, tutun, cartofî, tot felul de sfecle, hrên curechiŭ, şi alte multe. Apoi diferite plante de nutreţ, ca lucernă, trifoiŭ, mohor, cucuruzul verde nutreţ, diferite composiţiunî pentru fênaţe şi păşunî artificiale etc. Alcapitlu tractéză despre cultura fênaţelor, altul irigaţiunî, altul despre păşunî etc. Preţul 4 fl. (trimis cu posta recomandat 4 fl 25 cr.)

„Cartea Plugarilor" séu povestirî economice despre grădinărit, economia câmpului, cresterea vitelor" etc. scrisă de *Ioan Georgescu*. Tractéză despre legumărit, gunoiŭ, lucrarea pământului, sĕmĕnăturî, vierit, pădurit, cresterea cailor, vitelor, găinelor etc. Un esemplar de 90 pag. costă 25 cr. (plus 3 cr. porto). Acéstă carte a eşit numai acum de sub tipar.

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu e de cel mai mare folos practic şi, pe cât scim, în literatura nóstră de dincóce e singura scriere mai bună în acéstă materiă. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

„Stupăritul", întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorî şi pentru toţî iubitorii de acest ram al economiei, de *Constantin Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8° Preţul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor sătenî de Romul *Simu*. Cu mai multe ilustraţiunî în text. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Preţul 40 cr. trimis francat.

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirî de consum, de vêndare, de vieri, de lăptarî etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirî, d- F. W. Raiffeinssen. *Ediţiunea a V-a.* Trad. de *Dr. A. Brote*. Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. şi costă 80 cr. (Cu posta 90 cr).

Cele mai de lipsă cunoscinţe despre Legea veterinară — o carte fórte necesară pentru economii de vite. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Conţine 134 pag. format mare şi costă numai 30 cr. (cu posta 35 cr).

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4%.	97.15
Renta de corone ung. 4%. . . .	93.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	100.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% .	100.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.—
Bonurî rurale ungare 4%	93.15
Bonurî rurale croate-slavone . . .	93.75
Impr. ung. cu premii	164.25
Losurî pentru reg. Tisei şi Seghedin .	141.70
Renta de argint austr.	99.40
Renta de hârtie austr.	99.15
Renta de aur austr.	98.20
Losurî din 1860.	136.—
Acţiî de-ale Băncei austro-ungară .	127.50
Acţiî de-ale Băncei ung. de credit.	187.25
Acţiî de-ale Băncei austr. de credit.	235.60
Napoleondorî	19.27
Mărcî imperiale germane	118.60
London vista	242.90
Paris vista.	96.35
Rente de corone austr. 4% . . .	99.50
Note italiene.	90.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 29 Martie 1900.

Bancnota rom.	Cump. 18.88	Vênd.	18.96
Argint român.	Cump. 18.60	Vênd.	18.66
Napoleond'orî.	Cump. 19.20	Vênd.	19.27
Galbenî	Cump. 11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescî	Cump. 126.-	Vênd.	127.—
Mărcî germane	Cump. 58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescî	Cump. 19.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vênd.	101.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.